

Längs kanten av Puerta del Sol lyckades jag ta mig fram till den stora leksaksbutiken på Calle Mayor. Att gå mot en bestämd plats fick mig att känna mig bättre till mods, att ha ett mål framför mig skingrade den melankoli som datumet oundvikligen hade framkallat, att inte bara flanera utan att gå i riktning mot något, att inte vandra runt som en ensam kvinna utan som någon med en uppgift att utföra. I den andan klev jag in i leksaksbutiken. Jag försökte ignorera det mest påträngande, julmusiken, julvisorna som sjöngs av drömlika barnstämmor som skulle kunna krossa hjärtat på den som inte redan fått det fullständigt krossat.

Jag dök in mellan hyllorna med dockor och hörde en kund säga till ett av biträdena: ”Er musikanläggning måste vara sönder för den där julvisan har redan spelats tre gånger.” ”Bekymra er inte över det, vi hör dem inte längre”, sa biträdet. ”Men det gör jag”, sa kvinnan. ”Jag är ledsen, men jag kan inte göra något åt det nu, ni får tala med butiksföreståndaren.” Kvinnan gick förbi mig, fast besluten att protestera till vem det vara månne, men stannade upp på halva vägen. ”Vad spelar det för roll”, sa hon, ”jag är ju redan på väg härifrån.” Och vi log i tröstande samförstånd mot varandra, glada över att ha träffat på en annan människa som kände sig matt i julens folkvimmel.

Biträdena ilade fram och tillbaka med kartonger med byggsatser, sjörövarbåtar, barbiedockor, ponnyhästar, pussel. Det gick i själva verket inte att be dem om något, bara hoppas att de skulle överleva vår invasion. Hänförd blev jag stående framför hyllan med gosdjur. Jag har aldrig riktigt kunnat acceptera att dockorna försvann från mitt liv. Att jag aldrig kände mig ensam som liten tror jag

berodde på mina dockor. Jag pratade med dem, ibland som mamma, ibland som lärare, jag satte alla på golvet framför mig, framför svarta tavlan i min påhittade skola. Det fick mina syskon att reta mig. Jag övergav dockorna mycket sent, och inte för att jag slutat "tro" på dem utan för att jag skämdes.

Nu stod jag där, omgärdad av dockornas intensiva lukt av plast, en vällukt jag kände igen från lyckliga stunder av lek. Dockorna i sina askar på de nedre hyllorna, gosedjuren på de övre. Djur av alla de slag. Nallar, nallar att sova med, lysmaskar för mörkrädda barn, hundar som ersättning för hunden barnen inte får, katter som ser fogliga ut och tål barnens ovarsamma kramar. I ett hörn, under en handskriven skylt med texten "Djuren på Noaks ark", trängdes komiska små djur, så gulliga, med attraktionen att de gav ifrån sig ett artpypiskt läte när man tryckte dem på magen. Jag tog en elefant, en apa, en gris, en tiger, ett lejon ... Med sju eller åtta djur i famnen gick jag till kassan medan jag funderade på vilket som skulle passa bäst till varje syskonbarn. Den rosa grisen reserverade jag för Gabi. Många år senare skulle han berätta – och än en gång avslöja hur oväntade barns reaktioner kan vara – att även om grisen under flera år hade varit hans mest älskade kompis skämdes han den trettondagen över att just han var den kusin som blivit utvald av de tre vise männen att få ta med sig en liten rosa gris hem.

I kassan tog biträdet upp ett av de små djuren. Hon tittade på etiketten och på mig. "Hur många har du?" frågade hon. Jag öppnade famnen och lät dem trilla ned på disken. Då, efter ett tecken från biträdet till en av hennes kollegor, tystnade julvisan för att ge plats åt sådan där

musik som spelas på galaföreställningar för att meddela publiken att det är dags för applåder. Och de kom. Biträdena, fem, sex stycken, upphörde med vad de höll på med, ställde sig bakom disken och applåderade. Utan att förstå vad som pågick tittade jag mig om och tänkte att något måste hända bakom ryggen på mig, något som de andra redan sett.

”Veckans leksak. Du har valt Veckans leksak”, sa biträdets.

”Skojar du?” sa jag och sökte med blicken efter tecken i butiken på att de skämtade.

Teveskadad som jag var trodde jag att jag fallit offer för *Dolda kameran*. Jag kände mig urfånig och tittade mig omkring utan att förstå något: biträdena som log (utan att lyckas dölja hur trötta de var), kunder som gratulerade mig (några av dem hade hört talas om Veckans leksak – ”De annonserar om den i radio”, sa en farbror i kön bakom mig) och ljudet av trumpetfanfarer och trumvirvlar som annonserade att en pristagare utsetts. Jag visste inte riktigt vad jag skulle göra, kanske borde jag säga några ord eller ta ett foto med de enhetligt klädda biträdena och Veckans leksak. Det handlade helt enkelt om att jag bara behövde betala ett av de små djuren, de andra fick jag gratis. Vanligtvis valde kunderna bara en av Veckans leksak, men jag, som ville vara rättvis mot syskonbarnen för att de inte skulle börja jämföra sina klappar sinsemellan som förra året, hade bestämt mig för att köpa ett djur till vart och ett av dem, jag hade alltså valt sju Veckans leksak!

Jag tackade tafatt, flera gånger om, överväldigad av att ha haft en sådan enorm tur och sparat så mycket pengar, och som alltid generad över att ha vunnit pris.

Ut på gatan klev jag med en stor påse över axeln, fullpackad med de små djuren med läten i sig, som väntade på att barnen skulle klämma på deras magar så att de kunde trumpeta, yla, bröla, jama ... Med folkmassors påfrestande långsamhet lämnade alla familjer Puerta del Sol, föräldrarna begav sig hemåt bärande på sina barn som var utmattade, omtöcknade av all uppståndelse, övermannade av trötthet. Överallt halsdukar uppdragna över de små munnarna som i timmar gapat av förundran över det skådespel som förebådade vad de skulle få nästa dag, eller varit upptagna med att ropa namnet på den av de tre vise männen de tyckte bäst om. Mammorna och papporna fördelade bördorna mellan sig, den ena bar på ett barn och den andra på den medtagna stegen.

Om jag hade varit dystrare till mods hade jag kunnat ta illa vid mig av familjespektaklet, men den kvällen kände jag mig lättsinnig och fri: så som en kvinna känner sig som går runt i centrum, inte så där planlöst som ensamma personer kan göra, utan med ett mål, de där klapparna som i hennes familjs ögon skulle utgöra beviset på att hon uppnått stabilitet.

Den här kvinnan hade pengar på fickan, ett eget kapital, hon hade gett sig ut för att spendera det som krävdes, utan tak, och ännu en gång hade lyckostaven rört vid henne. I de här stunderna av upprymdhet, som kom lika plötsligt som den farliga nedstämdheten, kände den unga kvinnan, fortfarande flicka, att hon svarade mot förväntningarna som hennes föräldrar hade haft på henne, hon trivdes i sin mall: optimistisk och lyckosam. Hon stannade till i hörnet av Calle Mayor och Puerta del Sol och kände att hon måste luta sig mot fasaden till kafeterian La Mallorquina för att

njuta av lyckoruset hon befann sig i. Plötsligt fick hon lust att gapskratta och måste sätta handen för munnen för att hejda sig. Hennes ögon var fortfarande slutna när hon hörde en röst som verkade rikta sig till henne.

”Det kallar jag att ha tur”, sa kvinnan som beklagat sig över den evinnerliga julvisan i leksaksaffären.

Jag tittade på henne. Det glädde mig att ha någon att titta på, någon att dela glädjen över min tur med, min enorma tur.

”Ja, jag kommer hem med fickorna fulla av pengar.”

”Tror du mig om jag säger att jag inte kom ihåg att kavalkaden var i dag? Jag gick in i leksaksaffären av ren leda. Det var så mycket folk ute att jag inte visste vart jag skulle ta vägen ... Jag köpte ett pussel. Till min mamma. Hon har dåligt minne, det blir bra för henne.”

Hon blev stående bredvid mig, utan att längre ha någon anledning att stå och vänta på en gata som genom ett mirakel verkade återgå till det gamla vanliga livet och ge plats åt trafiken, gamlingarna, hororna, de skumma männen i skinnjacka som gick upp mot Calle Ballesta, ungdomarna som så här dags inledde sin utekväll. Hon var i fyrtioårsåldern. Det kortklippta håret ramade in ett brett ansikte med stora, vidöppna ögon som föreföll söka efter något jag inte lyckades förstå.

”Vad sägs om att ta en öl?” sa hon.

”En öl?” sa jag tvekande. ”Det är några som väntar på mig, förstår du.”

”Aha, då så. Jag fick intrycket att du bara gick runt här lite planlöst, som jag. Du kanske tycker jag verkar konstig.”

”Nej då, inte alls, det är några som väntar på mig bara.”

Jag hängde påsen över axeln och sa:

”Vi kanske ses här igen någon gång.”

Om det hade varit någon med tvivelaktigare utseende kanske jag inte hade vågat tacka nej till att göra henne sällskap. Det gjorde man inte på den tiden. Den här kvinnan med korrekt, betryggande yttre, vars enda konstighet eller särdrag var den alltför intensiva blicken, hennes förslag kunde jag avböja utan att det kändes som om jag förödmjukade henne.

”Jag tycker om din röst”, sa hon efter att ha tagit några steg, som om hon inte hade vågat säga det tidigare.

”Min röst?”

”Ja, jag lyssnade alltid på dig på morgnarna. Det var väl du?”

”Ja, det var jag.”

”Det är så synd att inte få höra dig längre. Din röst gjorde mig glad. Det var därför jag vågade fråga om ... Förlåt.”

”Ingen fara. Tvärtom. Tack!”

Jag började gå medan jag funderade på att livet, mitt och alla andras, skulle bli mindre ensamt om vi reservationslöst skulle tacka ja till att sätta oss ned och prata med en främling utan det implicita villkoret att ha ett gemensamt förflutet. Men det fanns också något fantasieggande med att samtalet inte blev av, att kunna bege sig hemåt efter att ha samlat på sig en rad små men betydelsefulla glädjeämnen.

Jag gick ut på Calle Alcalá med avsikten att ta en taxi. Om det inte vore för påsen med gosdjur skulle jag ha börjat gå mot mina kvarter med händerna i fickorna, som så många andra gånger, utan att bry mig om vad klockan var eller att jag var ensam ute.

Ett par kom gående nedför gatan i lugn takt. Mellan sig höll de ett barn i handen. Min närsynthet och alla



människor och ljus gjorde att jag betraktade dem utan att urskilja dem, som om de vore ännu ett av alla par med barn jag sett under kvällen. De pratade livligt och la inte märke till mig heller. Pojken skuttade fram som barn brukar och hängde i sina föräldrars händer. Först när vi kom riktigt nära kände vi igen varandra. Kanske hade vi gjort det tidigare om det inte vore för att vi fortfarande kände oss främmande i våra nya roller. Pojken släppte genast deras händer när han fick syn på mig och kom fram till mig. Han stannade alldeles nära.

”Mamma.”

”Allt väl?” frågade Alberto. Hans blick vittnade om att han ville be om förlåtelse för att han hade lagt beslag på den här biten av gatan, trettondagsafton, de tre vise människans kavalkad, som gjorde alla kvinnor och män utan ett barn att hålla i handen bedrövade, för att han låtit en annan kvinna hålla min son i handen.

”Javisst. Jag är ute och handlar.”

”Vad har du i påsen?” frågade pojken.

”Saker till lägenheten, inget som du är intresserad av.”

Vi stod som paralyserade alla fyra. Med min blotta närvaro demonterade jag det som varit en familj fram tills vi stötte ihop. Gabi, orörlig mellan dem och mig. Marga undvek att möta min blick och hade den fäst på pojken, som utan tvekan var den enda med förmågan att uppträda värdigt i den uppkomna situationen.

Hon visste, jag visste, att det här mötet skulle få mannen som tillhörde oss båda att drabbas av kval, att han skulle ringa mig nästa dag och dölja sina skuldkänslor med en kärleksförklaring, att jag förmodligen skulle gå med på att han kom tillbaka och att detta nya försök skulle få

hennes bitterhet, hans misslyckande och min modfällighet att växa. Och mitt i det oundvikliga sönderfallet skulle vi placera pojken, den store diplomaten, experten på att inte såra någons känslor, att inte säga hennes namn i min närvaro, att vara snäll mot henne i min frånvaro och lojal mot honom trots att han, om han kom tillbaka, bara skulle stanna ett par dagar hos oss. Vi var alla förlägna utom han, den lille, den musikaliske pojken, som redan visste hur han skulle hantera situationen. Denna förmåga, minnet av hans förmåga, smärtar mig mer än något annat.

Vi tog adjö utan att veta hur vi borde göra. Alberto tog ett kliv framåt, möjligen med avsikten att ge mig en kindpuss, men förstod att jag inte skulle besvara den och stannade upp. Pojken fattade mitt ansikte med båda händer som han brukade och gav mig en puss på munnen. Han gick tillbaka till sin pappa och de tre började gå, pojken i mitten men utan att hålla deras händer för att inte såra mig, för att visa att bandet som fanns mellan dem mycket väl skulle kunna lösas upp igen. Pojken vände sig om. Jag visste att han skulle vända sig om. Jag väntade mig det, och han sa:

”Men om du vill kan du följa med och äta hamburgare.”

Jag skakade på huvudet och kastade en slängkyss till honom.

Eftersom det inte kom några lediga taxibilar gick jag till busshållplatsen på Plaza de Cibeles. Jag gick in i en telefonkiosk och slog numret till min syster. Ett av mina syskonbarn svarade och jag sa åt henne att kalla på sin mamma, att det var bråttom.